

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Tételcímek az emelt szintű szóbeli érettségi vizsgára (2021)

IRODALOM

MŰVEK A MAGYAR IRODALOMBÓL I. Kötelező szerzők

1. Romantikus költőszerzők, ars poeticák Petőfi Sándor költészetében
2. Tematikus, szerkezeti és formai változatosság Arany János balladaköltészetében
3. Jellegzetes témák, motívumok, poétikai megoldások Ady világháborús költészetében
4. Az én és a világ kapcsolatának változása, megjelenítése Babits Mihály lírájában
5. Az elbeszélői látásmód és hangnem Kosztolányi Dezső *Pacsirta* című regényében
6. Ki vagyok én? Az önértelmezés, önteremtés mozzanatai József Attila lírájában

MŰVEK A MAGYAR IRODALOMBÓL II. Választható szerzők

7. Műfaji hagyomány és barokk szemlélet Zrínyi Miklós *Szigeti veszedelem* című eposzában
8. Csokonai Vitéz Mihály dalköltészetének stíluszintézise a rokokótól a népiességig
9. Ciklusszerkezet, tematika, narrációs és kompozíciós megoldások Mikszáth Kálmán *A jó palócok* című novelláskötetében
10. A lélektani ábrázolás Krúdy Gyula *A hírlapíró és a halál* és az *Utolsó szivar az Arabs Szürkénél* című ikernovelláiban
11. Tudattörténet és társadalomrajz Németh László *Iszony* című regényében
12. Szabó Lőrinc *Tücsökzene* című versciklusának szerkezeti, tematikus vonásai az életrajzi emlékezés és a meditáció tükrében

MŰVEK A MAGYAR IRODALOMBÓL III. Kortárs szerzők

13. A tündéri realizmus. Valóság és irodalom kapcsolatának megjelenése Lázár Ervin *Csillagmajor* című elbeszélésciklusában

MŰVEK A VILÁGIRODALOMBÓL

14. A *Biblia* néhány jellegzetes műfajának bemutatása
15. A történetmondás és az értelmezés szintjei Mihail Bulgakov *A Mester és Margarita* című regényében
16. A francia premoderne – Baudelaire, Verlaine, Rimbaud – költészetének poétikai sajátosságai (szabadon választott művek alapján)

SZÍNHÁZ ÉS DRÁMA

17. Szerkesztésmód és létértelmezés – a drámai költemény műfajának meghatározó szerepe Madách Imre *Az ember tragédiája* című művében
18. Az ibseni dramaturgia jellemzői, az analitikus szerkesztésmód érvényesülése Ibsen *Nóra (Babaszoba)* című drámájában

AZ IRODALOM HATÁRTERÜLETEI

19. Pennaháborúk. Különböző korok irodalmi vitái, pererei a magyar irodalomban (a 19. században és a 20. század első felében)

INTERKULTURÁLIS JELENSÉGEK ÉS A HATÁRON TÚLI IRODALOM

20. Táj és ember harmóniája, hűség és megmaradás Kós Károly *Varju nemzetség* című krónikás regényében

MAGYAR NYELV

KOMMUNIKÁCIÓ

1. A kommunikáció célját és funkcióját kifejező nyelvi eszközök
2. A vizuális és nyelvi jel, a vizuális és nyelvi kommunikáció
3. A kommunikáció formája: a szóbeliség és az írásbeliség

A MAGYAR NYELV TÖRTÉNETE

4. A Halotti beszéd és könyörgés felépítése, alaktani, jelentéstani sajátosságai
5. A nyelvújítás hatása, értékelése. Az ortológus-neológus vita
6. A szókincs jelentésváltozásának típusai különböző nyelvtörténeti korok szövegeiben

EMBER ÉS NYELVHASZNÁLAT

7. Csoportnyelvek, szaknyelvek, rétegnyelvek, hobbinyelvek
8. A szókincs szerepének jellemzése irodalmi és nem irodalmi művekben (pl. újságnyelvben, szaknyelvben, szociográfiában)

A NYELVI SZINTEK

9. A hangkapcsolódási szabályosságok típusai
10. A szavak szófaji rendszerbe sorolásának kritériumai
11. A mondat szerkesztettség és mondatfajta szerinti típusai

A SZÖVEG

12. Mindennapi és ismeretterjesztő szövegek nyelvi jellemzői
13. Az elbeszélő, a leíró és az érvelő közlésmód
14. Grammatikai és jelentésbeli kapcsolóelemek a szövegben

A RETORIKA ALAPJAI

15. A szónoklat felépítése, a beszéd szerkezete
16. Érvtípusok, érvelési hibák

STÍLUS ÉS JELENTÉS

17. A szövegstílus hangzásbeli sajátosságai (például: zeneiség, ritmika, különféle hanghatások)
18. Az állandósult nyelvi formák (szólás, szállóige, állandósult szókapcsolatok, nyelvi panelek)
19. Az alakzatok stíláriis szerepe: az ismétlés változatai
20. A mondatszerkezet stíláriis változatai: a verbális stílus, a nominális stílus